

Preek over Psalm 31,6^a.16^a: Geborgen in Gods hand!

Voorzang: Gezang 168 (ELB)

Votum en Groet

Zingen: Psalm 108, 1

Leefregels

Zingen: Gezang 7, 1 en 4

Gebed om het licht van de Geest

Zingen: Kinderlied 23 (Hoger dan de blauwe luchten...)

Schriftlezing: Psalm 31,1-5

Zingen: Psalm 31, 4 en 5

Schriftlezing: Psalm 31, 8-14

Zingen: Psalm 31, 12 en 13

Schriftlezing: Psalm 31,18-22

Zingen: Psalm 31, 18 en 19

Schriftlezing: 2 Corinthe 1,3-7

Zingen: Opwekking 42 (Ik stel mijn vertrouwen...)

Verkondiging van Psalm 31,6^a.16^a

Zingen: Gezang 427, 1. 6 en 7

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Gezang 429, 1 en 3

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Onze tekst is een belijdenis van vertrouwen.

Daar staat de Bijbel vol van.

Dan denk ik aan dat bekende woord:

als twee of drie hetzelfde betuigen, dan staat een zaak vast.

Nou, dan staat de betrouwbaarheid van onze God helemaal vast als een huis.

Want de Bijbel bevat honderden getuigenissen.

Van mensen die ervaren hebben dat je met God nooit bedrogen uitkomt.

Mensen van heel verschillende achtergrond.

Ze spreken uit telkens weer andere situaties.

Maar ze hebben stuk voor stuk ondervonden dat je je aan Hem kunt toevertrouwen.

Laten we maar eens luisteren naar deze dichter.

Ik weet niet of het u is opgevallen.

Maar de psalm lijkt allerminst een eenheid.

Er is een sterke wisseling.

Van moedig vertrouwen naar smekend bidden dat overgaat in angstig klagen.

Maar uiteindelijk mondt het toch weer uit in zekerheid.

Veilig te zijn bij God, de HERE.

De dichter vergelijkt zichzelf in vs. 13 met *gebroken aardewerk*. **1**

Een kruik of een pot, die in scherven en brokken uit elkaar ligt.

Zo is eigenlijk ook zijn lied een gebroken lied.

Een brok angst.

Een brok verdriet.

En een brok vertrouwen.

Een gebroken lied.

Je kunt er geen logische samenhang in ontdekken.

Maar mag je dat verwachten van een mens in zijn omstandigheden?

Het is werkelijk niet best met de dichter.

Lees daarvoor maar met name vs. 10-14.

Hij heeft het bijzonder zwaar te verduren.

En dat is niet van vandaag of gisteren.

Nee, al jarenlang duurt zijn lijden voort.

We horen niet precies wat er aan de hand is geweest.

Was het eindeloze vijandschap?
Was het een slepende ziekte?
Of een combinatie van beide?
Een langdurige ziekte, die door zijn vijanden wordt uitgelegd als straf van God?
Denk maar aan het verhaal van Job.

Hoe dan ook, het is verschrikkelijk geweest.
Hij is naar lichaam en ziel gebroken.
Hij kan van verdriet nog nauwelijks uit zijn ogen kijken (vs. 10).
Jaar in, jaar uit gaat hij zuchtend door het leven (vs. 11).

En wat het ergste is: geen mens, die zich om hem bekommert.
Niemand is met zijn lot begaan (vs. 12).
Integendeel!
Zijn vijanden hebben er juist een duivels plezier in.
Ze gunnen hem zijn lijden van harte.

Zijn vrienden – misschien dat ze in het begin nog wel eens wat medelijden toonden.
Maar nu – als ze hem zien aankomen, lopen ze gauw een straatje om (vs. 12).
Ieders hart heeft zich voor hem gesloten.
Hij is vergeten, weggesmeten als een hoop scherven.
En zijn haters maken zich op om hem maar helemaal uit de weg te ruimen (vs. 14).
Zoals je een gebroken vaas in de vuilnisbak gooit.
Opgeruimd staat netjes!

Kan een mensenleven nog zwarter zijn dan hier beschreven wordt?
Ik weet niet of u zich in deze klacht herkent.
We zitten hier als zoveel verschillende mensen bij elkaar.
Geen enkel mensenlot is als twee druppels water gelijk aan het andere.
En zou dat wel zo zijn, dan verwerkt ieder mens het toch ook weer op een eigen wijze.
Ziekte.
Pijn.
Een stuk gelopen huwelijk.
Het bittere verlies van man of vrouw.
De kwetsuren van een geschonden jeugd.

Of vijandschap!
Misschien wel niet zo intens als in deze psalm beschreven wordt.
Maar toch de haat en de roddel van mensen uit je omgeving.
Er wordt lelijk over je gepraat.
Je goede bedoelingen worden miskend.
En je kunt je niet verweren.

Ja, de werkelijkheid van de wereld waarin wij leven is gelijk aan die van de dichter.
Mensen kunnen zo zwaar getroffen worden, dat ze er zich kapot van voelen.
Gebroken!

Dan maakt het niet uit of onze moeiten groter of kleiner zijn dan die van de dichter.
Belangrijker is of wij met die klacht dezelfde wég weten als hij.

Je zou kunnen zeggen: het stormt in dit lied als op zee. **2**
De golven van verdriet en angst jagen op en over elkaar.
Woeste wolken wervelen langs de hemel in een dreiging van duisternis en dood.

Maar telkens toch flitst in brede stralen licht door de poorten van donkerheid. **3**
En zet de sombere wolken in gloed.
En het licht wint!

De dichter wordt op en neer geslingerd in klagen, bidden en vertrouwen.

Maar het vertrouwen wint!
Want één gedachte gaat met hem mee.
Omhoog en omlaag.
In het licht en in het donker.
God!

4

Eén woord bindt a.h.w. dit verbroken lied bijeen: *in uw hand!*
Dat is de ene zekerheid, die hij heeft en waarbij hij telkens weer uitkomt:
de hand van God.
In deze hand beveelt hij zijn leven.
Zo brengen mensen hun geld of hun kostbaarheden naar de bank.
En ze denken: *Gelukkig!*
Daar wordt voor gezorgd!
Op de bank zit het wel safe!

Zo deponeert de psalmdichter zijn leven in de handen van God.
Er kan hem nog van alles gebeuren, maar dáár kan niemand meer aankomen!
In uw hand leg ik mijn leven – zo zucht de dichter.

Het is het meest bekende woord uit deze psalm.
Vooral in de vertaling van 1951: *In uw hand beveel ik mijn geest.*
Onze Heiland Jezus Christus – niemand minder dan Hij zei dit aan het kruis.
En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

5

Daarom vinden veel mensen dit een woord voor het stervensuur.
Alsof het alleen maar zou passen in de mond van hen, die weten dat hun einde nadert.
Maar zo heeft deze dichter het niet bedoeld.
Integendeel!

Ja zeker, zijn vijanden bereiden zich voor op zijn dood.
Ze zoeken zelfs een actief aandeel daarin.
Ook zijn vrienden geven weinig meer voor zijn leven.
Er valt ook naar de mens gesproken weinig meer van te verwachten.

Vriend en vijand zien hem als iemand, die eigenlijk dit leven al verlaten heeft.
Maar de dichter kan het ondanks alles wat hij moet meemaken toch anders zien.
Hij spreekt als een mens, die midden in het leven staat.

In uw hand beveel ik mijn geest.
In uw hand leg ik mijn leven.
O nee, dan denkt hij niet aan de zekerheid van sterven.
Hij roept zijn God dan juist aan om hem nog tijd van leven te geven.
En hij vertrouwt erop dat God het ook doen zal.
Zo sterk, dat hij zichzelf opwekt tot vreugde over de verlossing, waarom hij bidt.
Vs. 8: *Ik zal mij verblijden, juichen over uw trouw.*

In uw hand beveel ik mijn geest.
Ja, ik verwacht nog het één en ander van het leven.
Het net ligt nog gespannen.
De druk op mijn leven is niet verminderd.
En toch: ik wil juichen, zingen en me verblijden!

Kent u dat, brs/zrs?
Je zit diep in de put.
Het leven heeft je gekneusd en bezeerd.
Je bent op.
Je kunt niet meer.

Weet u hoe goed het dan kan zijn om te gaan zingen?

En dan geen klaagliederen, maar lofzangen?

Werkelijk, dat kan je er weer helemaal bovenop helpen.
Dan zing je jezelf weer moed en vertrouwen in.
Nee, dat is geen kwestie van positief denken.
Dat is niet de Ratelband-formule van: *Tsjakka!*
Ik laat me niet kisten!
Mij krijgen ze niet kapot!
Maar je zingt je zelf Gods beloften toe.
Net als Paulus en Silas in de gevangenis van Filippi.
Midden in de nacht zongen zij met een stuk geslagen rug lofliederen.
Zo zing je jezelf Gods beloften toe.
Dan verkondig je aan je eigen hart dat je een God hebt, die jou niet laat vallen.

En al zingend maak je je bewust –
nee, maakt God zelf je bewust hoe rijk je eigenlijk bent.
Je ogen worden gericht op die liefde van God, die onze benauwdheid kent.
Die zijn kind niet prijsgeeft aan de vijand, maar hem ruimte biedt.
En je hart wordt gericht op de macht van God die al jouw moeiten en zorgen aan kan.
Ja, dat is een kwestie van vertrouwen, van geloof.
Maar al zingend ga je in het donker van je leven die heerlijke werkelijkheden weer onderscheiden.

Weet u óók wat dat is: roemen tegen alle zichtbare werkelijkheid in?
Met gebonden handen juichen in de vrijheid, die God verleent?
Met gekluisterde voeten jubelen in de ruimte, waarin God u voert?
Al roemend in deze geloofswerkelijkheden, valt de zichtbare werkelijkheid weg.
Dan treedt naar voren, wat je vroeger misschien al eens eerder van God ervaren hebt.
En voor het geloof is het dan allemaal, zoals het zou moeten zijn.
Je ziet en beleeft een werkelijkheid, die er nog niet is.
Ja, zoals de dichter dat ervaren heeft, zo kan het ook ons overkomen, gelukkig. **6**

Maar ook dat andere:
de reactie, de terugslag, het opnieuw overvallen worden door de naakte feiten.
Immers, de verzen 10-14 volgen op vs. 9.
Dan worstelt hij plotseling weer met de feiten die hij ervaart.
Het is alsof hij het hoofd niet langer boven water kan houden.
Het wordt hem te zwaar.
De werkelijkheid stormt weer over hem heen.
Alle veerkracht, alle moed is weer weg.
Als een kind schreeuwt hij: *Ik ben zo bang, zo bang!*

En hij vraagt zich wanhopig af of God echt wel hoort.
Als hij omhoog kijkt ziet hij alleen maar dreigende onweerswolken. **7**
Ze ballen zich samen boven zijn hoofd.
Waar is Gods lichtend aangezicht?

Maar let erop hoe deze dichter met heel zijn wezen naar God blijft toegekeerd.
Hij zegt niet: *Verdraaid!*
Zo even was ik zo blij en gelukkig.
Maar wat hield ik mezelf voor de gek.
Ik heb mezelf met m'n eigen gejubel gewoon een rad voor de ogen gedraaid.
Maar nu zie ik pas waar ik aan toe ben.
Als het er op aan komt, heb je aan God niets!
Geen zier!

Let u er even op, dat deze man dat zelfs na jaren van verdriet en ellende nog niet zegt?
Dat Hij er niet aan denkt God vaarwel te zeggen?
Nee, hij blijft met zijn gezicht tot God gewend.
Al zal hij meer dan eens geacht hebben, dat al zijn smeken helemaal niets uithaalt. **8**

Maar kijk, daar trekt hij zich toch weer op aan de hand van God (vs. 16).

In uw hand liggen mijn lot en mijn leven.

Hij kan het allemaal niet overzien.

Het is allemaal zo verwarrend.

Voor hém!

Maar niet voor God!

Dat is alweer een kwestie van vertrouwen.

In uw hand liggen mijn lot en mijn leven.

Dat is eigenlijk een prachtig beeld.

Immers, wat je in je hand hebt, daar kun je naar kijken.

Nu, de dichter weet dat hij zijn leven niet in éigen hand kan houden.

Een dwaze gedachte!

Maar God kan dat wel.

God houdt zijn leven in zijn hand.

God houdt ons leven in zijn hand.

Al de tijden en perioden van ons leven.

Het moment van onze geboorte.

Onze schooltijd met zijn mooie en zijn moeilijke momenten.

De tijd van onze verliefdheid en verkering en het prille begin van ons huwelijk.

De tijd van teleurstelling dat het nooit tot een huwelijk kwam.

De tijd van kinderen krijgen en opvoeden.

De tijd, dat de kinderen weer het huis uitgaan, zelf trouwen en kinderen krijgen.

De tijden van succes op het werk, blijdschap in de vriendenkring.

De tijden van tegenslag, ziekte, depressie.

De tijd van de ouderdom, de aftakeling.

De tijd van het niet meer kunnen wat je zo graag nog wilt.

De tijd dat je de ander, met wie je een leven lang optrok, missen moet.

In Gods hand zijn al die tijden van ons leven op ongehoorde wijze veilig en geborgen.

Zo even gebruikte ik het beeld van een bank, een safe.

Maar het beeld van de dichter zelf is toch eigenlijk veel mooier nog.

Wij bevinden ons in de holte van Gods sterke hand.

U kent vast die beeldhouwwerkjes wel, een soort boetseerwerk:

9

een hand en een klein mensje, dat zich er vertrouwend tegenaan laat leunen.

Een prachtig beeld: we zijn niet overgelaten aan ons zelf.

Ook niet aan anderen, noch aan ons lot.

Ons leven is in Gods hand.

De HERE God sluit zijn handen om ons heen.

Ja, deze veiligheid gaat ver boven ons denken en begrijpen uit.

Ze is er zelfs nog als we in de dood zijn.

Als we het helemaal niet meer kunnen bevatten.

Kijk, deze gedachte sleept de dichter er uiteindelijk toch weer door.

Daarom kan in vs. 20 zeggen:

Hoe groot is het geluk, dat U hebt weggelegd voor wie U vrezen.

Twee werkelijkheden verdringen zich in ons leven.

De ene is die van de grauwe dag.

De andere die van het lichtend geloof.

Maar op de achtergrond van alles staat God.

Als op een hoge rotswand, waar stormwinden omheen gieren, is een tent (vs. 21).

Andere vertalingen hebben hier het woord *hut*.

Met mijn vakantie nog vers in het geheugen moet ik dan denken aan een berghut. **10**
Een welkome plek voor de wandelaar.
Zeker als het tekeer gaat.

Daar in die hut is God zelf.
Hij is tegen het razen van de elementen opgewassen.
Hij biedt ons in die hut zelfs behaaglijkheid.
Er is bedekking en warmte.

Maar bovenal is daar de verborgen omgang van het gelovig hart met God.
We mogen daar vertrouwd met Hem omgaan.
Hem herinneren aan zijn beloften.
Dat heel de geschapen werkelijkheid verlost zal worden.

We zijn verlost, jazekeer.
Dat geloven wij.
Maar de verlossing moet ook nog zó werkelijk worden, dat ze zichtbaar is.
Zo zichtbaar, dat alle mensen het kunnen zien.
En wat zullen ze dan staan te kijken!

Trouwens, wij zelf ook!
Want we geloven het in ons hart eigenlijk nooit helemaal.
We weten wel dat het zo worden zal.
Dat heeft de Bijbel ons voorgezegd.
En we geloven het ook wel.
Want waar blijven we, als we dat niet doen.

Maar helemáál geloven,
in vólle zekerheid,
zonder éniige aarzeling of rimpeling –
nee, dat doen we toch nooit.

Daarom zullen we zelf niet minder verrast zijn, wanneer dat toch gebeurt:
dat deze wereld, Gods wereld, verlost wordt.
Natuurlijk, het kan nog tijden duren.
Maar wie weet is het morgen al!
Houdt u daar rekening mee?
En kunt u er ook zo sterk naar verlangen?

De dichter is er uiteindelijk niet meer vanaf te brengen.
Dat God voor een totale verlossing zorgen zal.
Zo vertrouwt hij op de hand van God.

11

En ja, dan blijkt hij tenslotte toch minder alleen, dan hij aanvankelijk dacht.
Opeens (vs. 24) weet hij om zich heen de gemeente van getrouwen van de HEER.
Die in dezelfde benauwdheid verkeert als hij.

Dan ontdekt hij opeens ook waar zijn harde lot goed voor zou kunnen zijn.
Immers, nu kan hij allen die hoe dan ook benard zijn, troosten.
Zo kan zijn verdrukking anderen tot troost en heil worden.
Zodat zij standvastig hetzelfde lijden verdragen als hij verdraagt.

Brs/zrs, misschien hebt u ook wel zo'n verhaal te vertellen als deze dichter.
Doe dat dan ook maar.
Deel uw ervaring met God met anderen die in moeite en zorg zitten.
Want dan komt de boodschap van de Bijbel heel dicht bij.
Dan zien we in onze eigen tijd dat het werkt.
Dan mag blijken dat de God van 2000 jaar voor Christus precies dezelfde is als de God van zeg maar 2000 na Christus.

Zelfs onze Heiland putte in doodsnood aan het kruis moed uit deze psalm.
Vader, in uw handen beveel Ik mijn geest.
D.w.z. met de dood voor ogen, bleef Hij van God het léven verwachten.
Het leven tot in eeuwigheid.

Ja, dat maakt deze psalm nog eens extra waardevol, vind ik.
Dat onze Heiland zelf er zoveel moed en vertrouwen uit geput heeft.
Daar wordt dit lied mij extra dierbaar door.
Dat Hij er zich aan het kruis door heeft laten troosten in een verdriet waarbij dat van de dichter of dat van ons volledig in het niet valt.

Sterker nog, door zijn sterven aan het kruis heeft Hij de troost van dit lied voor eeuwig veilig gesteld.
Want de verlossing van de wereld
en de verlossing van het leven van ieder van ons persoonlijk
is door dit offer voor eens en voor goed mogelijk gemaakt.

Ik wens u de zekerheid toe van de dichter van Psalm 31.
Dat heel uw leven ligt in de hand van onze goede God!
29-07-2007

AMEN.